İhtiyati Hacze Kim Karar Verir?

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu	12.11.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/1652	2025/957	6183 sayılı Kanun 4, 13, 5345 sayılı Kanun 33, Anayasa 104

ÖZET

Vergi incelemesi sırasında 22/11/2018 tarihli vergi dairesi başkanı olur'uyla alınan ihtiyati haciz, yetki kuralının o tarihte yalnız CBK'de bulunduğu gerekçesiyle kaldırılmıştı. Kurul, 6183 s. Kanun m.4'ün yetkilinin mevzuatla belirlenmesine izin verdiğini belirterek ısrar kararını bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/ihtiyati-hacizde-vergi-dairesi-baskani-yetkisi-danistay-vddk-2025-957/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

DANIŞTAY VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU 2023/1652 E. ,
2025/957 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2023/1652

Karar No : 2025/957

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Defterdarlığı

(... Vergi Dairesi Müdürlüğü)

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... Bölge İdare Mahkemesi ... Vergi Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının temyizen incelenerek bozulması istenmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacı tarafından, 2016 ve 2017 yıllarına ilişkin hesap ve işlemlerinin incelenmesi sırasında yapılan ilk hesaplara göre belirlenen vergi ve fer'ilerinin tahsilini güvence altına almak amacıyla hakkında tesis edilen ihtiyati haciz işleminin iptali istemiyle dava açılmıştır.

... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararı:

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 13. maddesi uyarınca ihtiyati haciz, alacaklı amme idaresinin mahalli en büyük memurunun kararıyla uygulanacaktır.

5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 33. maddesinde yer alan, mahallin en büyük memuruna yapılan atıfların vergi dairesi başkanı ve başkanlığına yapılmış sayılacağı düzenlemesi ile ihtiyati hacze karar vermeye vergi dairesi başkanı veya başkanlığı yetkili hale gelmiştir.

Ancak, 5345 sayılı Kanun'un 33. maddesi, 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 70. maddesi ile 09/07/2018 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Atıflar" başlıklı 798. maddesine, 24/07/2018 tarih ve 30488 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 26. maddesinin (3) numaralı fıkrası ile eklenen (e) bendi ile tekrar, mahallin en büyük memuruna yapılan atıfların vergi dairesi başkanı ve başkanlığına yapılmış sayılacağı düzenlemesi getirilmiştir.
Daha önce ihtiyati hacze yetkili kişi kanunla vergi dairesi başkanı ve başkanlığı olarak değiştirilmişken, son durumda 6183 sayılı Kanun'la mahallin en büyük memuruna verilen ihtiyati haciz kararı alma yetkisi, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile vergi dairesi başkanı ve başkanlığına verilmiştir. Dolayısıyla bir konuda kanunda açık düzenleme varken aynı konuda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile farklı bir düzenleme getirilmiştir.

Sonrasında, 26/03/2020 tarih ve 31080 sayılı Resmî Gazete'de (1. mükerrer) yayımlanan 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 25. maddesi ile 05/05/2005 tarih ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un mülga 33. maddesi “Atıflar ve yetkiler" başlığıyla "Diğer mevzuatta Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıflar Gelir İdaresi Başkanlığına; Gelirler Genel Müdürüne yapılmış atıflar Gelir İdaresi Başkanına; Başkanlığın görev alanına giren konularda mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara ve defterdarlığa yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü veya müdürlüğüne; gelir müdürlüğüne, takdir komisyonu başkanı veya başkanlığına, tahsil dairesine, mal müdürü ve müdürlüğüne yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına veya ilgili müdür veya müdürlüğüne yapılmış sayılır.” şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Anayasa'nın 104. maddesinde, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümlerinin uygulanacağı açıkça belirtilmiştir.

Bu durumda, 7226 sayılı Kanun ile 5345 sayılı Kanun'da yeniden düzenleme yapılmadan önceki aşamada aynı konuda farklı iki kişiye yetki verildiği ve bu yetkilerden birinin kanunla, diğerinin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlendiği dikkate alındığında, Anayasa'nın ilgili hükmü uyarınca bu konuda kanun hükümlerinin uygulanacağı açıktır.

Uyuşmazlıkta dava konusu ihtiyati haciz kararının, 6183 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca alacaklı amme idaresinin mahalli en büyük memurunun kararıyla alınması gerekirken 22/11/2018 tarihli Olur'la İstanbul Vergi Dairesi Başkanı tarafından alındığı görüldüğünden, yetkisiz kişi tarafından tesis edilen işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Vergi Mahkemesi bu gerekçeyle dava konusu ihtiyati haczin kaldırılmasına karar vermiştir.

Davalının istinaf istemini inceleyen ... Bölge İdare Mahkemesi ... Vergi Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararı:

Vergi Dava Dairesi, Vergi Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğu gerekçesiyle istinaf istemini reddetmiştir.

Davalının temyiz istemini inceleyen Danıştay Dördüncü Dairesinin 14/03/2023 tarih ve E:2022/4752, K:2023/1398 sayılı kararı:

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "İhtiyati Haciz" başlıklı 13. maddesinde, yedi bent halinde sayılan hallerden herhangi birinin mevcut olması durumunda ihtiyati haczin hiçbir müddetle mukayyet olmaksızın alacaklı amme idaresinin mahalli en büyük memurunun kararıyla, haczin ne suretle yapılacağına dair hükümlere göre, derhal tatbik olunacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un "Salahiyetliler ve Mesuliyetleri" başlıklı 4. maddesinde, amme idarelerinin bu Kanun'u tatbike salahiyetli memurlarının vazifelerini teşkilat ve vazife kanunları veya bu konu ile ilgili diğer kanun veya mevzuatın tayin edeceği belirtilmiştir. Maddedeki "nizamname ve talimatnameler" ibaresi 02/07/2018 tarih ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesiyle "mevzuat" olarak değiştirilmiştir.
16/05/2005 tarih ve 25817 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 33. maddesinde, diğer mevzuatta Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıfların ilgisine göre Gelir İdaresi Başkanlığına; Gelirler Genel Müdürüne yapılmış atıfların Gelir İdaresi Başkanına; Başkanlığın görev alanına giren konularda mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara ve defterdarlığa yapılmış atıfların ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü veya müdürlüğüne; gelir müdürlüğüne, takdir komisyonu başkanı veya başkanlığına, tahsil dairesine, mal müdürü ve müdürlüğüne yapılmış atıfların ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına veya ilgili müdür veya müdürlüğüne; vergi kontrol memuruna yapılmış atıfların ise vergi denetmenine yapılmış sayılacağı hükmü getirilmiştir.

09/07/2018 tarih ve 30473 (3. mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 70. maddesi ile 5345 sayılı Kanun'un bazı hükümleri ile 33. maddesi de yürürlükten kaldırılmış ve 5345 sayılı Kanun'un başlığı "Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiştir.

15/07/2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Atıflar" başlıklı 798. maddesine (14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 26. maddesinin (3) numaralı fıkrası ile 24/07/2018 tarihinde eklenen ve bu tarihte yürürlüğe giren) (e) bendinde; diğer mevzuatta Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıfların ilgisine göre Gelir İdaresi Başkanlığına; Gelirler Genel Müdürüne yapılmış atıfların Gelir İdaresi Başkanına; Başkanlığın görev alanına giren konularda Maliye Bakanlığına yapılmış olan atıfların Gelir İdaresi Başkanlığına, mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara ve defterdarlığa yapılmış atıfların ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü veya müdürlüğüne; gelir müdürlüğüne, takdir komisyonu başkanı veya başkanlığına, tahsil dairesine, mal müdürü ve müdürlüğüne yapılmış atıfların ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına veya ilgili müdür veya müdürlüğüne yapılmış sayılacağı açıklanmıştır.

26/03/2020 tarih ve 31080 (1. mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 25. maddesi ile 05/05/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un mülga 33. maddesi "Atıflar ve yetkiler" başlığıyla yeniden düzenlenmiş ve maddede "Diğer mevzuatta Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıflar Gelir İdaresi Başkanlığına; Gelirler Genel Müdürüne yapılmış atıflar Gelir İdaresi Başkanına; Başkanlığın görev alanına giren konularda mülki idare amirlerine, mahallin en büyük memuruna, ilin en büyük malmemuruna, defterdara ve defterdarlığa yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü veya müdürlüğüne; gelir müdürlüğüne, takdir komisyonu başkanı veya başkanlığına, tahsil dairesine, mal müdürü ve müdürlüğüne yapılmış atıflar ilgisine göre vergi dairesi başkanı ve başkanlığına veya ilgili müdür veya müdürlüğüne yapılmış sayılır." kuralına yer verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 21/01/2017 tarih ve 6771 sayılı Kanun'un 8. maddesi ile değişik 104. maddesinde, Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri sayılmış, anılan maddenin 17. fıkrasında; Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin konularda kararname çıkarabileceği, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümünde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle, dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceği, münhasıran Anayasa'da kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda ve kanunda açıkça düzenlenen konularda kararname çıkarılamayacağı, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümlerinin uygulanacağı,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümsüz hale geleceği belirtilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda 21/01/2017 tarih ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la getirilen düzenlemelerin, 16/04/2017 tarihinde gerçekleştirilen halk oylamasında kabul edilmesi sonrasında ülkemizde uygulanan hükûmet sisteminde esaslı değişiklikler yaşanmış ve bu yeni hükûmet sistemine ilişkin değişiklikler, Cumhurbaşkanının Türkiye Büyük Millet Meclisinde ant içerek göreve başladığı 09/07/2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Anayasa'nın eski halinde yürütme yetki ve görevi Cumhurbaşkanı ile Bakanlar Kurulu arasında bölüşülmüşken yeni hâlinde bu yetki ve görev sadece Cumhurbaşkanına verilmiş, Bakanlar Kurulu ve Başbakanlık kaldırılmıştır.

Bu çerçevede, 09/07/2018 tarih ve 30479 (3. mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile pek çok kanun ve KHK'de önemli değişiklikler yapılmış, bu kapsamda, anılan Kanun Hükmünde Kararname'nin 70. maddesiyle, 5345 sayılı Kanun'un birçok maddesi gibi mahallin en büyük memuruna yapılan atıfların vergi daire başkanına ya da başkanlığına, başkanlık bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü ya da müdürlüğüne yapılmış sayılacağı yolundaki 33. maddesi de yürürlükten kaldırılmış olmakla birlikte, ilga edilen Kanun maddesi içeriğindeki hükümler, yukarıda yer verilen 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Atıflar" başlıklı 798. maddesine 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile eklenmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, yukarıda yer verilen 4. maddesinin ilk şeklinde bu kanunu uygulamakla yükümlü memurların görev ve yetkilerinin teşkilat ve görev kanunlarıyla veya nizamname ve talimatnamelerle düzenlenebileceği açıkça belirtilmiştir. Başka bir anlatımla, 6183 sayılı Kanun'un uygulanmasında yetkili ve görevli olanların, kanun veya diğer mevzuatla belirlenebileceği hükmü yasanın ilk halinden bu yana mevcuttur.

5345 sayılı Kanun'un mülga 33. maddesi ile soyut ve muğlak bir ifade olan "alacaklı amme idaresinin mahalli en büyük memuru" kavramı açıklanmaya ve belirlenmeye çalışılmış, ilgili yasalarda mahallin en büyük memuruna yapılan atıfların, duruma göre vergi dairesi başkanı ya da başkanlığı, başkanlık bulunmayan yerlerde vergi dairesi müdürü ya da müdürlüğüne yapılmış sayılacağı açıkça düzenlenmiş, yasanın yürürlüğe girdiği 2005 yılından itibaren bu doğrultuda uygulamalar sürdürülmüş, mülga düzenleme ise yeni hükûmet sistemine geçilmesi ile birlikte Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile aynen korunmuştur.

Diğer yandan, Vergi Mahkemesinin ve dolayısıyla Bölge İdare Mahkemesinin yorumunun aksine Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen ya da kanunda açıkça düzenlenmiş bir konu kararname ile düzenlenmiş değildir. Aksine 6183 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile kanunu uygulamakla yükümlü bulunanların kanunla veya diğer mevzuatla belirlenebileceği açıkça düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı Olur'uyla tesis edilen dava konusu ihtiyati haciz işleminde yetki yönünden hukuka aykırılık bulunmayıp, uyuşmazlığın

esası diğer yönlerden incelenmek suretiyle yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir.
Daire bu gerekçeyle kararı bozmuştur.

... Bölge İdare Mahkemesi ... Vergi Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararı:

Vergi Dava Dairesi, aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ilk kararında ısrar etmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI: Dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu belirtilerek aksi yöndeki gerekçeyle verilen ısrar kararının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI: Cevap verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'NİN DÜŞÜNCESİ: Temyizen incelenen ısrar kararının, Danıştay Dördüncü Dairesinin kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME :

Danıştay Dördüncü Dairesinin yukarıda yer verilen kararının dayandığı aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ısrar kararının bozulması gerekmektedir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1- Davalının temyiz isteminin KABULÜNE,

2- ... Bölge İdare Mahkemesi ... Vergi Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının BOZULMASINA,

3- Yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına,

12/11/2025 tarihinde oybirliğiyle kesin olarak karar verildi.